

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de heer Y.J. van Hijum
Postbus 90801
2509 LV Den Haag
per email: minister@minszw.nl

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht
Postbus 9696
3506 GR Utrecht
Telefoon (030) 273 97 26
www.brancheorganisatieszorg.nl
IBAN NL33 FVLB0699 1645 59

Datum: 25 juli 2024
Ons kenmerk: 240725/BoZ
Betreft: inzet zzp-ers in de zorg

Geachte heer Van Hijum,

Allereerst wil ik u feliciteren met uw benoeming tot minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Uw ministerie is van groot belang voor onze sector. Een belangrijk thema is de ontwikkeling van heldere en werkbare wetgeving ten behoeve van een beheerste en genormeerde inzet van zzp'ers. Wij - ActiZ, de Nederlandse ggz, NFU, NVZ, VGN verenigd in Brancheorganisaties Zorg (BoZ) en Zorgthuisnl - zien er dan ook naar uit om kennis met u te maken. Een persoonlijke ontmoeting had onze voorkeur gehad boven deze kennismaking per brief. Echter, de vraagstukken rondom de inzet van zzp-ers zijn zeer urgent voor onze sector. Daarom willen wij u langs deze weg toch al enkele aandachtspunten meegeven, die wat ons betreft voorwaardelijk zijn om de continuïteit van zorg voor nu én in de toekomst te kunnen waarborgen.

De komende periode is door uw ministerie overleg voorzien over de ontwikkeling van nieuwe wetgeving rond de inzet van zzp'ers en het tegengaan van schijnzelfstandigheid. Belangrijk hierbij is dat de nieuwe wet Verduidelijking Arbeidsrelaties (Vbar) die nu in ontwikkeling is, het mogelijk maakt om indien noodzakelijk (en onder voorwaarden) zowel intra- als extramuraal zzp'ers in de zorg in te kunnen blijven zetten. Omdat zonder deze nieuwe wetgeving de onduidelijkheid over de wet DBA blijft bestaan en dit ongelijke behandeling bewerkstelligt, dringen de BoZ+ partijen tot de inwerkingtreding van nieuwe wetgeving aan op een aangepast en eenduidig toegepast handhavingsbeleid door de Belastingdienst dat niet leidt tot zware druk op de continuïteit van zorg.

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

de
Nederlandse
ggz

NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA

Nederlandse
Vereniging van
Ziekenhuizen

Toekomstige wetgeving

Nu het de overheid en de BoZ+ partijen niet gelukt is om tot overeenstemming te komen over de uitwerking van de Intentieverklaring beheersingsmodel Zorg, hebben de zorgbranches met het uitbrengen van het 'Stappenplan inhuur zorgprofessionals' onlangs zelf de verantwoordelijkheid op zich genomen om samen met hun leden schijnzelfstandigheid in de zorg tegen te gaan. Hiermee wordt bij de inhuur van zelfstandigen, door de voorwaarden die bij inhuur zowel voor de zzp'er als de organisatie van toepassing zijn, het risico op schijnzelfstandigheid beperkt. Wij onderkennen dat, net als in de rest van Nederland, hier ook in de zorgsector sprake van is. Wij constateren echter ook dat door het ontbreken van heldere wetgeving, de interpretatie van wet- en regelgeving niet eenduidig is en tot grote onduidelijkheid bij onze leden leidt. We zien daarom een groot belang om landelijk te komen tot nieuwe heldere wet- en regelgeving op dit gebied.

De BoZ+ partijen gaan uit van een beheerste en genormeerde inzet van zzp'ers; voor zover wij nu kunnen overzien, zal dit ook het uitgangspunt zijn van de nieuwe wet Vbar. Op basis van de huidige wet- en regelgeving, waaronder de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz), is inzet van *echte zzp'ers* zowel intra- als extramuraal al mogelijk. Dit is erkend en toegelicht in diverse parlementaire stukken en in jurisprudentie. In het belang van de continuïteit van zorg is het voor ons belangrijk dat bij de ontwikkeling van de nieuwe wetgeving, de bestaande ruimte voor zzp-inzet in de zorgsector gehandhaafd blijft. Het gaat erom dat zzp-ers kunnen worden ingezet als onderdeel van de flexibiliteitsbehoefte van zorgorganisaties, te weten het kunnen opvullen van uitval en tekorten ("ziek, piek en uniek") met tijdelijk personeel waarbij aan de zzp-er de nodige kwaliteitseisen worden gesteld alsmede eisen aan zelfstandig ondernemerschap.

Daarmee zijn de kernaspecten voor de toekomstige wetgeving rond de inzet van zzp'ers:

1. geen sprake van een gezagsverhouding bij solistisch werkende zorgverleners die zonder werkinhoudelijke aansturing werken volgens de voor hen geldende 'professionele standaard' en als zorgaanbieder zelf voldoen aan de Wkkgz-kwaliteitseisen;
2. voldoende duidelijke en zorgrelevante ondernemerskenmerken zijn aanwezig;
3. duidelijke wettelijke criteria die inbedding duiden resp. voorkomen. Te denken valt aan criteria (rechtsvermoeden) rond de duur van tijdelijke inzet.

Op basis van de internetconsultatie constateren wij dat deze kernaspecten onvoldoende zijn uitgewerkt in de huidige versie van de wet Vbar en het nieuwe criterium 'inbedding' nog te onduidelijk is.

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

Rol Belastingdienst

Ondertussen stellen wij vast dat de Belastingdienst in de aanloop naar het opheffen van het handhavingsmoratorium per 1 januari 2025, bij zorgorganisaties actief aan de slag is gegaan met (boeken)onderzoeken en reeds vooruitloopt op nog niet bestaande wetgeving. Aangezien belastinginspecteurs in verschillende regio's verschillende uitgangspunten hanteren, baart dit ons grote zorgen omdat dit leidt tot ongelijke behandeling en daarmee tot een ongelijk speelveld. Zo ontvangen wij berichten dat de Belastingdienst vooraf al een absoluut standpunt heeft ingenomen dat zzp-inzet intramuraal resp. in de Wlz niet mogelijk is. Ook wordt door onze leden meermalen gemeld dat de Belastingdienst vooruit loopt op (de parlementaire behandeling van) het wetsontwerp Vbar en deze wet nu al wil toepassen bij hun onderzoek. De zorgcontext (Wkkgz) zoals hierboven beschreven, wordt in veel gevallen genegeerd en van een integrale holistische benadering van de casuïstiek is in veel gevallen geen sprake. Ten positieve zien wij ook situaties waarbij Belastinginspecteurs wel de afspraken uit het medio vorig jaar met het kabinet afgesproken Beheersingskader Zorg als uitgangspunt voor hun onderzoek nemen. Zoals afgesproken in het Beheersingskader dwingt toepassing daarvan immers tot redelijke keuzes die fiscale risico's tot een minimum beperken.

Zorg nog verder onder druk

Deze huidige onduidelijke situatie waarbij de Belastingdienst vooruitloopt op nog niet bestaande wetgeving en per zorgorganisatie/regio een eigen interpretatie aan de casuïstiek geeft, leidt tot toenemend grote en onnodige onrust onder zorgorganisaties en zzp'ers. De per instelling verschillende, maar veelal absolute opstelling van de Belastingdienst en de dreiging van aanwijzingen dwingt zorgorganisaties tot maatregelen die de continuïteit van zorg zwaar onder druk zetten. De eerste signalen zijn dat zzp'ers vooralsnog slechts beperkt bereid zijn in dienst te treden. Mogelijk zijn alternatieven als PGB-zorg daarbij relevant, maar de kans dat een deel van de zzp'ers de zorg definitief verlaat is reëel. Ook zien we de eerste bewegingen naar een verschuiving richting andere, dure arbeidsvormen als detachering via bemiddelings-/detacheringsbureaus. De kosten van personeel niet in loondienst (pnil) en daarmee de zorgkosten zullen hierdoor nog verder toenemen. Dit brengt de continuïteit van zorg verder in gevaar en is in het licht van de reeds structureel nijpende arbeidsmarktpositie volstrekt ongewenst. We bepleiten het monitoren van de groep zzp'ers die stopt als zzp'er en geen dienstverband aan wil gaan (voorkomen dat probleem wordt verlegd).

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

Eenduidige toepassing handhavingsbeleid noodzakelijk

In de periode vanaf de voorgenomen opheffing van het handhavingsmoratorium (1 januari 2025) tot de invoering van nieuwe wetgeving is ten behoeve van de continuïteit en kwaliteit van de zorgverlening een daarop aangepast en eenduidig toegepast handhavingsbeleid door de Belastingdienst noodzakelijk. Dit geldt te meer omdat de belemmeringen om in de zorg te komen tot een toekomstbestendige arbeidsmarkt, zoals een hoge werkdruk en verzuim, zware administratieve lastendruk, een voortdurende loonkloof van de middengroepen ten opzichte van de markt alsmede handhaving van de btw-plicht op met name tijdelijke uitwisseling van personeel, ook nog niet zijn opgelost.

Conclusies

Samenvattend, de BoZ+ partijen dringen bij u en het kabinet aan op:

1. voor de langere termijn heldere en werkbare wetgeving die duidelijkheid geeft onder welke voorwaarden zzp'ers wel ingezet kunnen worden in zowel de intra- als extramurale zorg;
2. voor de korte termijn een aangepast en eenduidig toegepast handhavingsbeleid door de Belastingdienst dat ruimte biedt aan de zorgorganisaties om hun beleid rond de inhuur van zorgprofessionals op orde te brengen tot de inwerkingtreding van de nieuwe wet Vbar en dat niet leidt tot het zwaar onder druk komen van de continuïteit van zorg.

Wij hopen binnen afzienbare termijn nader kennis met u te kunnen maken. Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben of mochten wij u op andere wijze kunnen helpen bij het ontwikkelen van wetgeving of beleid, zijn wij daar natuurlijk altijd toe bereid.

Met vriendelijke groet,

Anneke Westerlaken
voorzitter

cc: de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw M. Agema
de staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst, de heer F.L. Idsinga

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit: